

MAZÁN TŰL

Politikai
napilap

ELFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban átvéve:
Budapest 16 Ft
Helyi postán 18 Ft
Külföldi postán 24 Ft
Külföldi postán 24 Ft
Külföldi postán 24 Ft
Külföldi postán 24 Ft
Külföldi postán 24 Ft

Megjelenik minden nap, kivéve
szombatot és ünnepnapokat.
Ezerhatszöt és hadihivatali
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8.
A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megörökítésére
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a közlő
bizalmatlanok tartoznak.

XIII. évfolyam 268. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1917 november 22.

Hadműveleteink perspektívája A Piave átlépése után.

Amikor a múlt hónap 24-én megkezdődött a harc a felső Isonzónál, napokon át találgattuk és fontolgattuk, hogy vajjon milyen hosszú lélegzetű lesz a megindult támadásunk. Vajjon egy nagyobb szabású akciónkról van-e szó avagy csupán az Isonzó menti stratégiai-lag kedvezően állásunkat akarjuk kissé megjavítani. Már csak azért sem lehettünk tisztában a dologgal, mert a hivatalos jelentések nagy szerényen csupán a XII. isonzói csatának neveztek volt nagyszabású hadműveleteink kezdetét. Ily teljes bizonytalanságban lévén, mindjárt az első napokban azt is fontolgattuk, hogy vajjon mik lehetnek ki tűzött hadműveleti céljaink minimumai és mik lehetnek maximumai.

Ma, offenzívánk harmincadik napján, persze már teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy mi volt a folytatása annak a bizonyos XII. isonzói csatának és ha visszatekintünk az elmúlt 4 hétnek káprázatos sikerű nagy eredményeire, hát nemcsak hogy méltó módon sorakozik ez a nagy vállalatunk az 1915. évi gorlicei áttörés mellé, hanem azt sok tekintetben felül is múlja. Isten segítségével ma már igen közel állunk az akkor maximálisnak jelzett céljainkhoz, illetve annak egyik nagyon de nagyon fontos célját, a frontunk megrövidítését már is teljesen elértük.

Támadásunk kezdetén arcvonalunk a tenger és a Garda tó között feszülő nagy félkörív mentén kerekken 400 kilométert tett ki, míg a mai arcvonalunk hossza csupán 160 kilométer. Arcvonalunk megrövidítésének tehát az abszolút maximumát értük el, mert a földrajzi helyzetből kifolyólag ez a legrövidebb légvonalbani távolság, mely az olaszokkal szemben mint frontvonal elképzelhető.

Arcvonalunk ennél már legfeljebb csak még 40 kilométerrel rövidülne meg, ha abban a nyílt területen vonalban állnánk föl, melyet közvetlenül húzhatunk a Garda tó délkeleti csücske és Valerze között. Ez a vonal pontosan 120 Km. hosszú. Azonban ily líneval burkolt vonalban természetesen nem vázashatjuk állásunkat, hanem lényetelenek vagyunk a terephas alkalmazkodni, illetve egy természetnyújtva akadályos símlánc, mely mögött az ellenség védelmi állást foglalt.

Egy ilyen legközelebbi terepszakasz, illetve akadály az a két állás, melyről már ismételtelen megemlékeztünk volt előbb az előzőekben, nevezetesen az egyik a Garda tó. Verona és Pádán át a tengerig, a más az a két állás, melyről is előzőleg, jelenleg arcvonalunkat már akkor sem rövidíthetjük meg jobban, mert a két állásnak is 160-160 Km. a hossza.

Ha pedig még az Eos vonalat is áttörnénk és tovább húzhatnánk be már Lombardiába, egy arcvonal kiterjedésünk minden kétséget kizárólag tennék aránytalanul megrövidítené. Pld. egy a régi osztrák határ menti követő vonal a Legg-Magelore tavától a Tisnó és Pó mentén az Adriai tengerig, tehát egy 400 Km. hosszú frontot eredményezne.

A további kitűzött céljaink törekvésére mint az ellenség ellenálló erejének megtörszázalékos, természetny és gazdaság ellenes területek, fontos városok elfoglalása, politikai hatások kiváltása stb. stb. határti egyáltalában nem szabhatunk, mert hiszen ezen sikereinket mindaddig öregbíthetjük, míg csak az ellenség ellenálló ereje teljesen meg nem tört és még csak egy talpalatnyi elfoglalt terület ellenes területe is áll előttünk.

A „lehet” vagy „nem lehet” parancsok hatalmatól tekintve, az összehadhatóság minden viszonyának gondos mérlegeléséből fog kialakulni az a határvonal, ameddig elvált sikereink kibővítésére törekednünk szabad. Pld. lehet, hogy a megrövidült olasz frontusztól felelősségű erőkre már egy másik hadseregtörzset várunk további feladatok. Ez esetben természetesen nem fogjuk a nagy nehézségek és áldozatok árán megrövidített arcvonalunkat ismét kitágítani és megnyújtani.

De még az esetben is még mindig nyitva áll előttünk az út a Piavéig az Eosig, mely távolság kerekken 100 km., azaz csaknem akkora, mint amilyen nagy az Isonzói a Piavéig (120 km.) megtettünk.

Ugyanis az Eos vonal is éppen olyan hosszú, mint a mostani állásunk, de viszont annak előrése esetén még egy tekintélyes nagy ellenes terület hozzáférhetünk meg, mellyel ellenségeink ellenálló képességét kétségelentül még tovább gyengíthetjük, a megunké pedig fokozhatjuk, anélkül, hogy az elert frontmegrövidítés előnyéből csak a legkevésbébbet is fölszámoljunk.

Azonkívül az Eos vonal előrése már csak azért is érdemes törekednünk, mert ezzel együtt Dél-Itáliának a csücskéből is ki-szoríthatjuk a még ott levő ellenséget.

Még csak egész röviden rá akarunk mutatni az eddig elért nagy eredményeink anyagi oldalára is. Eddigi hosszú arcvonalunk, kivéve az alsó Isonzó menti 15-20 kilométeres szakaszát, a legszörnyebbet magam hegyesek homokján húzódtott végig, míg a mostani arcvonalunk is, 10-20 km. kivételével, az enyhe híműjű olasz sírságon van. Ez esetben ki sem lehet hirtelen fejteni azt az óriási anyagi megtakarítást, amit ezáltal mi elértünk.

Csak gondoljuk meg, hogy miibe kerül és mily nehézségekbe ütközik máma a vérszen és postóneművek rekvirálása idejében egy 400 kilométer hosszú front hadseregeinek teli ruhával és teli kellékek esernyőkkel való ellátása.

Olcsó szőrmevásár

aljak és blousok, míg a készlet tart, olcsón árusítatnak! — Mérték szerinti megrendelések, közismert jó kivitelben és olcsón készíttetnek el!

Telefon 11-09.

MARKOVITS és WEINBERGER cégnél megkezdődött, hol a raktáron levő kész felöltők, costumok,

aljak és blousok, míg a készlet tart, olcsón árusítatnak! — Mérték szerinti megrendelések, közismert jó kivitelben és olcsón készíttetnek el!

Telefon 11-09.

Egyes ruhák ára 12 fillér.

apróságával való ellátás! Mily óriási teh-
 sikai nehézségekbe ütközött azon nagy ar-
 vonali hadseregeknek az élelmezési fűtő-
 anyaggal és lőszerrel meg más harci esz-
 közökkel való ellátása. Micsoda óriási be-
 szejn kényszerít, olajat, embert, lovat és fizikai
 munkát emésztettek meg a hegyekben való
 utánszállításnak általunk kellőképpen meg-
 csak nem is érdekelhető hihetetlen nehé-
 ségel.

Micsoda nagy áldozatokat kívántak o-
 pataiktól, a magas hegyek zord klímája
 és különleges viszonyai — a leomló lavinák
 stb. stb. — még sok más és más szempon-
 totok is lehettek kiemelési és felhozni, hogy
 kellőképpen értékelni tudjuk elért sikereink
 nagyságát. Ettől a sok és terhes gondtól
 most mind megszabadultunk.

Mosoni frontunk tépeltetésére rendel-
 kesseinkre állanak a pompás olasz műutak
 és vasutak sűrű hálózatát és az olasz köz-
 uti vasutak (igaz sok országút mentén is-
 tálható!) tekintélyes vonalait.

Mennyi sok ember, anyag és munka-
 megtakarítást jelent ez számunkra. Ha ezt
 mind jól meggondoljuk és még a hadi-
 szakmáknak rettenetes nagy tömegét sem
 felejtjük ki számításainkból, ezek akkor tud-
 ják igazán értékelni kivívott diadalaink
 nagyságát.

Mondják és félhivatalosan írják is, hogy
 csak lőszerben millióról több, állásunk is
 jól használatos tűzéri lövedék, több mil-
 lió gyalogsági töltevény, kézilőgránát, aknák stb.
 jutottak kezeinkre. Vásson és ruhazemlék-
 ken valamint ólomszerekben és már na-
 gyon is nélkülözött más anyagokban ma
 csappan. glicerin, stb. stb. óriási készletek
 juttakunk. De mit szóljunk az
 a gyökzerek és a szakmávyolt automo-
 bilok és lovak és más közlekedési eszközök
 tekintélyes tömegéhez!

Mondhatjuk, hogy az olaszok fölött
 aratott győzelemünk páratlan és valóban sok
 tekintetben messze felülmúlja az 1915. évi
 oroszországi diadalmenetünket. Pedig a
 győzelem politikai eredményeit és hatását a
 többi frontokon még csak nem is érintették.
 Erről talán majd egy más alkalommal fo-
 gunk beszélni.

A Piave átépítésével megkezdődik tá-
 madó műveletünk 3. ik fejelete, melynek
 tárgya egyelőre az ellenség ellentéző ere-
 tének további meggyengítése, újabb terü-
 letek elfoglalása, az ellenség kiszorítása Dél-
 től olaszokból és a Vicenza—Padua, eset-
 leg az Ets védelmi vonalának előlése.

Ugron a királynál.

Budapest, nov. 21. (Saját tudósítónk-
 tól.) Bécsből jelentik, hogy Ugron Gábor
 belügyminiszter ma reggel odérkezett. A
 király a délelőtti folyamán érkezett Bécsbe.
 Előbb meghallgatta a Ferenc József-ért tar-
 tott gyászmisét, aztán saját automobilján
 Ugront Luxemburgba vitte, ahol délután
 folyamán kihallgatásról fogadta.

Miben állott a barátkozás az orosz fronton.

Budapest, november 21. (Saját tudósi-
 tónktól.) A Wolff ügynökség jelenti:

A november 15-iki orosz hadijelentés
 Németországban a fronton való barátkozást
 megemléző napiparancsokkal foglalkozik.

A tényállítás az, hogy az orosz lőrész-
 segekben fehér kendőket láttak ki és o-
 porokba állásainkhoz közeledtek. Ilyen
 alkalommal csapataink az oroszokkal közöl-
 ték ezeket a híreket, amelyeket az orosz
 katonákkal hadvezetőségük szándékosan nem
 közölt.

Uj nagy angol támadások Flandriában.

Magyar harctör. Berlin, november 21. A nagyfőhadiszállás je-
 lenti: **Ruprecht trónörökös hadseregje:** Flandriában Dixmuidennél és a
 Houthouster erdtől Bataiseire ig déltől kezdve feléledt a tűz. Tegnap
 Poelkapelle és Passchaendaele között is újra nagyobb hevességet ért el.
 Fokozott tüzelés után az Artois több helyén ellenséges felderítő előre-
 törések következtek, amelyeket visszavertünk. Az Arras és St. Quentin
 közötti erős tűzérési harc angol támadásokat vezetett be, amelyek fő-
 erejüket Bapaumetól és Peronnestől Cambray felé vezető utak között fej-
 tették ki. Mig itt Cambray irányában állásaink áttörését kísérelték meg,
 az alatt a főharctöről északra és délre a Riencourtnál és Vendhuilleuénél
 területileg korlátolt eredményre törekedtünk. A Fontaine les Croisilles
 és Riencourt között nem tudott az ellenség vonalainkon túl jutni. A fő-
 támadó területen számos páncélos automobil védelme alatt sikerült az
 ellenségnek tért nyerni. Tartalékaink a lökést a hátsó állásokban felfog-
 ták. A harci zóna területén fekvő helységek között Graencourt és Mar-
 coing az ellenség kezén maradtak. Az itteni állásokba beépített hadi-
 anyag részben elveszett.

Vendhuilleuénél délre egy angol zászlóalj támadása az angolok nagy
 veszteségével összeomlott. St. Quantinél és St. Quantinól délre időnkint
 erősödött a tűzérési és aknavető harc. Az Alencourtól északra este
 indított francia előretörést visszavertük. Az erős tűz a harszakaszokon
 egész éjfélig tartott, aztán alábbhagyott.

Ma reggel Riencourtnál újra nagyobb hevességgel kezdődött meg.
A német trónörökös hadseregje: Piacotól északnyugatra és Craon-
 netól keletre fokozott harci tevékenység. A Maas keleti partján egy
 francia támadásnak a Chaume erdtében a reggeli órákban történt vissza-
 verése után a tűz a nap folyamán többé nem éledt fel.

Keleti harctör ps Macedon arcvonal. Nem volt nagyobb
 harci tevékenység. *Ludendorff, első főszállásmeister.*

A csehek nem tágitanak.

Budapest, november 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A
 Reichsrathban a cseh és délsláv képviselők interpellációt jegyez-
 tek be, amelyben a magyar kormányt a tegnap országgyűlésen
 tett nyilatkozatára kijelentik, hogy a nyilatkozat nem változtat sem-
 mit a cseh nép egyöntetű, törhetetlen ragaszkodásán május 31-iki
 programjukhoz. Ova int a kormányt a korona exponálásától ebben
 a kérdésben. Az interpelláció legközelebb tárgyalás alá kerül.

Az olaszok összelövik saját helységeiket.

Olasz harctör. Budapest, november 21. (Hivatalos.) A Piave
 alsó folyása mentén az olasz tüzérség a keleti parcon fekvő helységeket
 tervszerűen összelövi. Egyébként nincs jelenteni való.

A vesérhar főnöke.

Olasz harctör. Berlin, november 21. A nagyfőhadiszállás jelenti:
 A helyzet változatlan. *Ludendorff, első főszállásmeister.*

A bolsevikiek az urak Moszkvában is.

Budapest, november 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik:
 A munkástanács által alkotott kormányt már Moszkvában is elfogadták,
 ahol a bolsevikiek felülkerekedtek.

Kerenszki menekülése.

Budapest, november 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelen-
 tik: Kerenszki, amikor vereséget szenvedett, matrózruhában menek-
 ült. A bolsevikiekhez a kozákok csatlakoztak, s kutattak Kerenszki
 után, azonban feltalálniok nem sikerült.

Esti német jelentés.

Budapest, november 21. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség
 jelenti: Cambraytól délkeletre az angolok délelőtti folytatták támadásai-
 kat. A harc folyamatban van. Délután a Craonnétól Berriambachig ter-
 jedő fronton meggyengítettük a franciák előtörési terveit. Keleten nem tör-
 tént különös esemény. Olaszországban nincs újság.

A Ház interpellációs napja.

Interpelláció a zsir-ügyben, a Mezőssy-ügyben és a cseh kérdésben.

Budapest, november 21. (Saját tudósítónk től.) A képviselőház ülésén délután 5 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. Ferenc József király halála évfordulójáról emlékszik meg.

Bakonyi Samu belföldi pénzügyi bizottság véleményét a cukoradó javaslatról.

Elhatározták, hogy a legközelebbi ülés helyén délután 8 órakor lesz, amikor a delegáció tagjait megválasztják.

Fényes László a zsirbiány ügyében interpellál, rámutat a magyar bírákra. Ha az eddigi állapotok folytatódnak, nemcsak a rendőrség, de a katonaság sem lesz elégséges a forrongás elnyomására.

Meskó Zoltán (kőbányai). Talán az ilyen helyzetek valóban a forrongás szitálására.

Fényes: Menjen a kerületébe, meghallja, hogy mit beszélnek.

Meskó: Maga csak látni tud!

Fényes: Orpedig csak ügynökösködjök, nem vagyunk a korcsmában. (Az elnök rendreutasítja Fényest.)

Fényes feltesszi az interpellációt, hajlandó a kormány sürgősen intézkedni a zsirbiány ügyében.

Hedik miniszter válasza. A világháború 4. esztendőjében bármilyen bőséges is a termés, nem lehet elbírunk magunkat. Elmerül a magyar történet, most már jó margarint gyártunk, Németországban is azt használják. A zsirbiányról gondoskodtak, amennyiben a közönségnek lehetővé tették a szerzését.

Fényes nem, de a Ház tudomásul vette a választ.

Farkas Pál a szarajevói pör ügyében interpellál. Ugyanis a tanúk ebben a perben azt vallották, hogy mikor a legnagyobb végzettség volt is, azért lehetett kegyel. Aztán kérdi, hogy igaz-e a Mezőssy miniszterrel a sajtóban közölt hírek.

Mezőssy (kőbányai): Nem igaz!

Farkas Pál: Amennyiben igaznak megfélemlítő intézkedést kér.

Szerényi válasza először. Lehet, hogy történtek hibák az államvasuti tisztviselőknél, sokat nem lehet generalisan mindenkire kiterjeszteni. A vádlottakkal szemben megfelelően el fognak járni.

Mezőssy miniszter válaszában kijelenti, hogy a sajtóban róla közölt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Ő burgonyát a magyar kormány nem adott el, hanem a boszniai hercegovinai kormány vásárolt tőle burgonyát a kormány engedélyével. A burgonyát maximális árnál többet nem kapott. Különben a bíróság előtt teljesen tisztán fogja a dolgot.

A választ Farkas és a Ház tudomásul vették.

Urmányos Nándor az öreg magyar népfelkelők leveleiben az idegen parasztszerek ellen parancsot ad. Köpösköl és büszkélkedik. Magyarországra tele van megbízhatatlan cseh katonákkal. Micsoda gyönyör volna egyszer lecsapni Ausztriával.

Wekerle azt válaszolja, hogy ha az osztrák dolgokat minden nap előveszük, csak a kérés komolyságának értünk vele. Nem hajlandó az osztrák utakra fellegelni, ő tetteivel válaszol. Integritásukat megőrísék, emiatt megkepte a legnagyobb garanciát.

Molnár Béla interpellál Lábna Hugónak a hadikölcsönről. Milyen mértékű bevétele miatt. Felolvassa a beszédet, amelyet a ma közlő újságok közöltek.

Wekerle válasza felel, hogy az interpelláció inkább Lábnaé, mint Szászé

van értelme. Neki csak az a megjegyzése, hogy Lábna ne jobban teszi, ha a hadikölcsön érdekében segít, ahelyett, hogy a munkapártot támadja.

Lábna is válaszol, kijelenti, hogy az újságban közölt beszéd nem igaz, emiatt a sajtót indította.

Pankován Imre a cseh katonák garázdálkodása miatt interpellál a honvédelmi miniszterhez.

Szurmay meggyújtató válasza után az ülés 9 óra után véget ért.

Az írói szabadság kérdése a királyi táblán.

Felmentették Péczely Józsefet.

Vetette az író irászívének alakját, elkezdte a tárgyat az elnöki, személyben és hol kezdődik a minisztérium, amelyvel Szerényi is megvitte, és a kérdés egyidőben a regényével és az elbeszéléssel a két író még nem zárultak be. Péczely József író esete, amelyet tegnap tárgyalt a nagyváradi királyi ítélőtábla, jelentőségében hozzájárult ahhoz, hogy az iróiról szabadság sokat vitatott kérdésbe világosságot hozzon ezzel az érveléssel, amelyet Major Simon dr védő érvényre is juttatott a felmentő ítéllettel.

Azról volt szó, hogy a Békés című békegyulai újságban tavaly egy tércs jelent meg, amelynek szerzője Péczely József, az ismert réplés író. A tércs először az Élet című iróiról folyóiratban került a közönség elé a jelen valóságot a Békés. A gyulai Korona szálló tulajdonosa, Kopasz István a tércs kifejezéseit látott a cikkben, a rá gúnyos szavakat beperelte az író, sőt a gyulai törvényszék csakugyan el is ítélte 80 korona fű és 20 korona mellékbüntetésre.

Az úgy a királyi táblára került, ahol Harmathy Károly királyi bíró elnöklésével ítélkező tanács tárgyalta az érdekes jogi esetet. Bírák voltak: Gálhory József és Domokos László dr táblabírák, jegyző: Ursziny György dr, védő: Major Simon dr, a jelen író, az "Ipamuram" szerzője, a peres eset Várnai Ferenc dr képviselte. A vádlott író megjelent, tanító, 10 gyermek apja.

Domokos László dr először ismertette az esetet, Péczely József író "Háborús történetek" címen a Békésben egy tércsét közölt, amelyben azt állítja humoros elbeszélés formájában, hogy dupla áron adja ki a Korona szálló tulajdonosa a szobát, piszkos ágyneműt ad, abroszt gyertyák helyett a molesztálja vendégeit. A per Kopasz István fogadós tette folyamatba. Péczely József beismerte a szerkesztést, felhozta, hogy neki Vertán Béla mondta el a témát, a azt elbeszélésről néki írt meg, mert nem is ismerte a vendégeit. A tércs először az elnöki jelenet meg, Vertán Kocsis Béla dr hallgat, ennek Bence János mondta el, aki igazolta, hogy tisztaság tekintetében kifogás alá esett a szálló és a lepdőn vöröslök voltak, úgy, hogy a szótát nem használta.

A többi adatokat nem tudta igazolni. A

panaszos fogadás 1000 korona kártérítést követelt, de azt nem ítélte meg a törvényszék, mert a szállóba alacsonyabb rendű a kártérítést nem igényelhet, mert a katonaság elment a városból és az okostia a forgalom csökkenését, bár a fogadás azt állította, hogy csak olvasták a es okostia a forgalom esetét.

Kihallgatták Makay Márton dr meghalmai ügyvédet, mint tanút, vallotta, hogy Gyulára érkeve nem találta szobát, sétált, míg a rendőr a Korona felé nem igazította. Bekopogtatott, de csak bemászással tudott bejutni, amiben a rendőr segédkezett. Lefoglalt egy szobát, beismertette az ajtót a mosdóval, eltorlaszolta a így aludt. Reggel szétröbbant a támaszték, bement egy nő a szobába és ki a szoba árát. Nagyon piszkos és ócska volt minden.

Major Simon dr védő: Nincs büntetőeljárás a cikkben, és egy írói munka. Régalmezést csak meghatározott személy ellen lehet elkövetni, itt egy humoros esete szerepel. Mindentől van Korona szállóba, sértési célzat nincs. A vádlott a valódi igaz bizonyítását jogi járattalanságból kísérelte meg és csak most adta át neki az ügyet. Szemből, sem jogos magánérdek megóvása nem vezetett vádlottat, hiszen ha a sajtó munkása meg akar támadni valakit, azt névvel teszi egyenesen. A Békés soha személyek elleni közleményeknek nem adott helyet.

Várnai Ferenc dr: Elismert Péczely írói tehetségét, de könnyelműen járt el, nem győződött meg állításai valóságáról. Amíg az igazat kell írni. Hát még a tehetségtelen betelakodókkal szemben milyen elriasztó példát kell statuálni, mikor tehetséges ember is ilyen tévedésbe esik?

Major Simon dr védő: A vádlott egy típusot írt meg, furcsa lenne, ha az iróiról alakok modelljei mind pert indítanának az írók ellen, akkor nem volna elég bíránk a tárgyalásokra. Az írói szabadság mellett érvel jogi fegyverszettel és lelkesedéssel.

A bíróság Péczely Józsefet felmentette a vád alól, mert összevisszátan mérlegelve a bizonyítékokat, a tércs kifejezéseit bebizonyítottáknak vett.

Várnai Ferenc dr szemléletű panaszal élte az író ellen.

A párbaj ellen.

Értekezlet a barbár szokás kiirtásáért.

A már évekkel ezelőtt megadott Nagyvárad Párbajellenes Liga tagjait értekezletre hívta össze dr. Grósz Menyhért tegnap. Az értekezleten a Liga volt tagjai szép számmal jelentek meg.

Az értekezlet összehívására az előtt alkalommal, hogy Károly király 6 Falcége a hadseregben eltiltotta a párbajt. Ez a nagy jelentőségű királyi rendelet később hozta a megvalósulásához azt a nagyon törekvést, mely a közepkori barbár szokásnak: a párbajnak kiirtásáért előszö.

Dr. Grósz Menyhért elnök előadta, hogy azért hívta össze az értekezletet, hogy amit 6 Falcége egy seregével megszüntetett a hadseregben, a polgári társadalmából is eltávolítsuk. A vélekenre nem lehet bízni az erélyek, amelyekkel a becsületet megvédjük. Nem igazság, hogy egy sértett még az életével is lakoljon esetleg. A budapesti Liga híkjé már lépéseket tett. Mi is kövessük a példát.

Ezen a következő indítványt terjesztette elő dr. Grósz Menyhért:

Indítványt adjanak az Nagyvárad város törvényhatóságához, miszerint írjon fel a képviselőháshoz a kérés, hogy a büntető törvény olyképpen módosítsassék, hogy a párbaj miatt községes büntény büntetetté válik. A becsület szigorú megvédezés büntetőjogi rendeltetésé. A becsületbírósági jury intézményes létezésére olyképen biztosítsanak, hogy a felek önkéntes elhatározása alapján működjenek.

Hasonló felterjesztés intézésére kéri fel a nagyvárad ügyvédi kamarát.

Köszeghy József főmérnök fizetésemelési kérelme.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága belátta, hogy tisztviselői és alkalmazottai jelenlegi fizetésükből, még a különböző címeken kiutalt pótlékok mellett sem képesek megélni a tisztelőt, hogy a fizetésrendezésre vonatkozólag javaslatot dolgozzon ki, sőt a tanács a tárgyban kiküldött tagjai mellé a saját kebeléből is három tagot kiküldött ki.

A tanács előzetes megállapodása szerint az összes tisztviselői és alkalmazottiaknak 50 százalékos fizetésemelést tervez. Ez a tervet kerüli a kiküldött bizottság elé.

Köszeghy József városi főmérnök beadványt intézett a törvényhatósághoz, fizetésének felemelése és a középítkezési igazgatói cím megadását iránt.

Kérésének indoklására veseti be, hogy addigi fizetéséből tisztviselőként megélni lehetetlen a háború alatt vagyonszámból 15000 koronát fizetett javadalmazására.

Javadalmazásának meghagyása mellett az általa vezetett územek ellátásáért a másutt szokásos díjazást és pedig a csatornázási územ vezetéséért 5000 K, a vízvezetési územ vezetéséért 5000 K, a jéggyártás vezetéséért 2000 K, a köztisztviselési územ vezetéséért 2000 K pótlékot kér viszenamenőleg 1917 január 1-ig. Olyképpen kéri nyugdíjba bocsátható javadalmazását megállapítani, hogy nyugdíjba bocsátható törvényhatósá-

15000 koronára emeltesse. Továbbá kéri a háziállatok elvételéért villamosítás díjak, a csatorna és vízvezetési díjak, na pontokat 1 tábla jég árának megtérítésétől és a szemeltávolítás díj megtérítésétől való mentesítését.

A városi főmérnöki címet a törvényhatóság alacsonyabb állások megjelölésére tartja fenn a az 6 címét, a német városok példájára, középítési igazgató címre változtatassa át.

A jelenlegi 10280 K összes járadékát a jövőben a következőképp kéri megállapítani:

Ujabb személyi pótlék	7000 K
Ujabb működési pótlék	7000 K
Ezzel együtt valós a jövőben törvényhatósághoz (mely szabályozás után emelkedhet)	6000 K
Régi és új személyi pótlék együtt (2000 K + 7000 K)	9000 K
Régi és új működési pótlék (1000 K + 7000 K)	8000 K
Lakáspótlék	1280 K

Összesen: 24280 K

A kérelmet indokolja addigi működése eredményének vizsgálásával, melyben kívül alkalmatlan minden egyáltalán szabályozás újabb alkotásnak és városfejlesztési munkáinak a tervei, úgy, hogy Nagyvárad technikai kifejlesztése ma teljesen készen áll a város kezében

Mindenképp a tervekért és nagy mértékű kiválti munkáért — felajánlja a beadvány — a törvényhatósági bizottság engedélyt a csatorna egyben, az országos csatornakereskedelmi építési alkalmából, akkor is az állami költségére részvevőként példjában. A város terhére azonban addig semmiféle utólagos díjat nem kért. Ezek a legutóbbi költségvetésbe szavatolt meg nekem a tők. Törvényhatósági Bizottság 4000 korona tisztviselői egy három millió csatorna tervért és egyrészt nek kivételéért. Kolozsvár városi mérnöki hivatala minden tervért az előirányzott költségvetés 15 százalékát kapja. Temesvár városi mérnöki hivatala egyezsere és egy lában 120,000 korona tervesseli jutalékot kapott.

Majd rámutat, hogy az egyik tanácsnok 2000 korona működési pótlékot, lakást, fűtést, világítást díjtalanul élve, a villamosmű igazgatója pedig az 5 javadalmazásának kiegészítést kapja.

Rámutat arra, hogy más nagyobb magyar városokban, ahol a víz és csatornázás már ki van építve és kommunális kében tartatnak, mindenhon egész kőő vízvezetési és csatornázási igazgatóságok állnak fenn az egy Győr várost kivéve, amely város sokkal kisebb mértékben dolgozik, mint Nagyvárad, mintán lakosának a száma is mintegy 30-40 százalékkal alatta áll Nagyvárad lakosságának, de ott az a fő mérnök javadalmazása sokkal nagyobb, mint Nagyváradon. Temesvárott a vízmi igazgatójának közel 30000 korona járadéka van. Azáltal, hogy 6 veseti Nagyvárad víz, csatorna, jéggyárti és köztisztviselési územét, a város egy egész külön szervezetet tekint meg, amelynek külön személyes költsége éventén legalább is 30000-35000 koronára becsülhető. Szerénytelenség nélkül állítja, hogy a mai hatalmas ügykör ebben a fő megban csak 6 maga képes ellátni, miután a kérel kösött kiutalt és kifejlesztett územek mindenféle technikai vonatkozásai ismeri a mint aki egyes képességeitől fogva gyorsan és eredményesen tud dolgozni. Meg van győződve, hogy amit helyét más fogja betölteni, a város kénytelen lesz a főmérnöki tevékenéket, bár mindenre a szolgálai köztisztviselők és gyorsaságának rovására, legelőbb is két ózteni.

Rámutat tovább arra, hogy igen nagy mértékű elfoglaltsága okán, a 1917. 11. 22. k-tik arra nézve is, hogy a népfelkutatás

kal alárendeltébb ügykör betöltő hivatalfarsal több pénzt keresnek, mint 6 évente, csak azért, mert elég szabad idájuk marad magán munkásságuk betöltésére.

Mint hogy a fenti előadás szerint kérelmek teljesítése nemcsak méltányos és igazságos, hanem ezenfelül a mai viszonyok között a kéréshez szükséges viszonyai fűződnek, arra kéri a Törvényhatósági Bizottságot, hogy ezt a kérdést gyors és gondos tárgyalás alá vonja a ebben az ügyben mielőbb határozni sziveskedjék még abban az esetben is, ha a Törvényhatósági Bizottság kérését elutasítaná, mert a esetben módját kell eljente annak, hogy képzeltésének megfelelő anyagi pozíciót más utam biztosítson magának.

Az köztisztviselő, hogy a megélhetési viszonyok ma nagyon is próbára tessik a megeresztett fizetésből tengődő tisztviselői megélhetését.

Eppan azért feltétlen szükséges, hogy a tisztviselői helyzetén javítsanak a nem lehet semmi erre irányuló kérését sükkébb felfogásból mérlegelni.

Ez az igazság áll elvben Köszeghy József főmérnök kérelmére is.

A tanárok és tanítók ruhája.

Küldöttség a miniszternél.

A tanárok és tanítók beadványi csoportjának vezetősége a ruházati cikkek megszerzésére indított akciót. A csoport intéző bizottságának határozata alapján küldöttség utazott Budapestre, hogy a csoportot alkotó 152. tanár- és tanító család ruha és öltözet szükségletének biztosítása érdekében a kormány sürgős segítségét kérészközlje. Részt vettek a bizottságban Bíró Mik elnök vezetésével dr. Gedeon Lajos főreáliskolai igazgató, Schusztak Adol főreáliskolai iskola igazgató és Salamon Erad polgármester tanár.

Előszörban gróf Batthyány Tivadar miniszter, a városi tanácsiak nagy pártjának keresték fel, akiket megköszönték a csoport érdekében kifejtett fáradozását és kérték a ruházati cikkek sürgős kiutalásához további segítséget. Gróf Batthyány a legnagyobb szívélyességgel fogadta a tisztviselőket és megígérte, hogy minden lehető elkövet, hogy a városiak kérését teljesítésbe menjen.

Azonan felkérte dr. Medve Miklós miniszteri tanácsost, hogy a szükséges pártoló iratokat a különböző kormány szervekhez feladatként kiadja el. A kéréskedelmi miniszteriummal telefonon lépett érintkezésbe a városi tanárok és tanítók érdekében.

Azán Hantos Elemer államtitkár kerest fel a bizottság, akiből a nemrég kiutalt 400 pár felső ruházat a szükséges öltözet és egyéb anyagok és ruházati cikkek kiutalását kérte. Az államtitkár megígérte a kérés gyors teljesítését. Hasonló kedvező ígéretet kapott a bizottság a Békéscsaba igazgatójától is.

Dr. Gieswein Sándor praelius, képviselő, a népfelkutatás bizottság elnöke tisztviselői mellett a bizottság, aki a legnagyobb melegséggel fogadta a küldöttséget. Sándor Robert, a památközpont elnöke is hatalmas támogatását ígérte. Ígéretet kapott arra nézve is, hogy a népfelkutatás

bizottság elősorban a tanítók érdekeit fogja teljesíteni.

A salgótarjánai köznevelési igazgatóság meggyújtotta a köldökét, hogy a városi tanfőiskolát feltöltésről ellátja eszénel. hogy hócsap miatt két vagyon sineset fognak rendelkezésre bocsátani.

Biharmegye a fehérnemű-akcióért és a hadikölcsönért.

Értekezlet a megyeházán. Obrincsák ezredes részvétel az értekezleten.

Nagyfontosságú értekezlet volt tegnap a vármegyeházán Fráter Benczés alispán elnöklése alatt, amelyen jelen volt Malatinszky Lajos, Biharmegye főispánja és az összes járási főszolgabírók is.

Az értekezlet első tárgya a katonaságok fehérneművel való ellátása volt. Ebben foglalkoztak azonnal a kérdéssel, miképpen lehetne a hadseregnek minél gyorsabban és minél nagyobb mennyiségű fehérneműt rendelkezésre bocsátani.

Csanády János nagyszabású felszolgabíró indítványozta, hogy a járási elnökök szervezett, községeinket magánindító gyűjtés elvégzését a felmentettekre kell bízni.

Malatinszky főispán a kérdés gyors megoldását nem tartja előszerűnek, mert attól tart, hogy a felmentett egyének a legtöbb háznál, ahol hadbavonult is van, bizonyos ellátással foglalkoznak. Javasolja, hogy a gyűjtést a katonaságtól erre a célra kérésre önkéntesek és intelligensabb katonákra bízják, akik azután házi háza járási elnökök fel a lakosságot önkéntes edakolásra. Az értekezlet a főispán javaslatát elfogadta.

Az értekezlet ezután át akart térni az újrarendelt rekvirálás egyes részleteinek megbeszélésére, amikor jelentették Fráter Benczés alispánnak, hogy Obrincsák ezredes vezetésével egy küldöttség keresi, mely a hadikölcsön propagálása ügyben akart vele értekezni.

As alispán kérésére a tisztí küldöttség azonnali tagjai között Kereszty Kornél hadnagyok is ott volt, ezután részt vett a további értekezleten, mely számos felszólalás után abban állapodott meg, hogy a VII. hadikölcsön jegyzési akciója a járási főszolgabírók útján az egész Biharmegyére kiterjesztik. A katonaság küldöttel a főszolgabírók és községi jegyzők legelőadhatóbb támogatása mellett meg fognak jelenni az egyes községekben, ahol különösen a felmentettek és a hadsereggel üzleti összeköttetésben állókat fogják felhívni minél nagyobb összegű hadikölcsönre.

As értekezlet harmadik és utolsó tárgyként már csak a főszolgabírók részvételével az Elek Mária a megyei köznevelési igazgatóság vezetőjének előadásában részletesen tárgyalta is azt a rendszert, mely a megyében folyó rekvirálást a fogyasztó háztartásokban társulási közzétre is kiterjesztette. Az értekezlet egyöntetű, mind a apró részletek kiterjedő eljárásban állapodott meg.

A délután 10 órakor kezdődött értekezlet 12 óráig tartott.

Szahadegyeiemi előadások.

Mind nagyobb érdeklődést tanúsít a község a szahadegyeiemi előadások iránt, melyeket a Kath. Kőr Szent László-templomban tartanak. A tegnapi előadás a község már egészen megillette a hatalmas formát.

A tegnapi előadás első tárgya volt dr. Karácsonyi János p. püspök előadása. As országos hírű történelmudós megkérdezte tegnap két eszére terjedő előadásorozatát a „Magyar honfoglalásról és Nagy Lajos birodalmáról” címmel.

Tegnap a honfoglalás történelmét adta elő a legújabb kut. tások nyomán. A honfoglalásnak az a története egészen újserű volt. Nincs szó ebben a történetben az itt lakó nemzetek megsemmisítéséről, mert az akkori Pannoniában nem élték államaikotó népek, tehát a magyarok honfoglalása nem sértette egy itt lakó nemzet jogát sem. A magyarok menekültek az üdörös belgár és benyó haddak elől s így jutottak — nem a varazokel szoroson, hanem — az Aldánka át a Duna — Tisza köze s itt telepedtek le először Orsova táján és a Maros partján. Két évi pi hárszre volt szükség a nemzetnek, míg összaszedte magát a akkor indult hadjáratra Borengár ellen Itáliába s ott vonult át Udinén s az Iszonon Itáliába s a Branta folyóval vívta meg győzelmes harcát Borsagár olasz császárral.

A nagyérdemű előadás a honfoglalás utolsó nagy harcával végződött, amit a magyarok Győrnél vívtak meg Luitpold bajor herceg német hadsával, melyet kőfőkerítve, teljesen megsemmisítettek.

As előadás végén a község paroklig tapsolta a kiváló előadót.

Ezután dr. Galamb Sándor t. hadasgy. hadaprédikációs tanár, a jules szatikus tartott előadást „Reglay és drám.” címmel. A magas művészi iradalmi színvonalon álló előadás nagyon élvezetes volt s általános érdeklődést keltett. A község hatalmas tapsokkal köszönte meg az előadást.

A következő előadások a jövő szerdán lesznek. As előadások ezután fél 6 kor kezdődnek. Mindenki hivatalos. Beléptidj nincs.

Stefánia-napok Nagyváradon.

A Stefánia-műkiállítás ma délután 5 órakor tartja meg a Gyermekbarát és a Patronage Egyesület érdekes műsorú délutánját, meggyen dr. Dési Géza előadása is szerepel.

A Gyermekbarát művészklubjára sikerült a rendezőségnek Kovács Margitot, a Sigilgati Jászvásár művésznőjét, meggyaral a mai fellépésre. Kovács Margit, akinek gyönyörű képzett hangja már is kedvence a nagyvárai közönségnek, repertoárja legszebb darabjait fogja előadni a vármegyeházán. Rajzával fellépnek még Bihari Sándor és Bikelli Lajos a leglátványosabb operettek áriáival.

A szene kérésre Váradi Aladár kiforrott művészettel látja el. Váradi Aladár néhány gyönyörű új dalát Bihari Sándor fogja énekelni.

Holnap, pénteken délután 5 órakor a honvédzenekar nagy balett hangversenye lesz.

rakontálja a Stefánia-műkiállítás községét. Es alkalomra Sebri Károly, a kiváló művész karosster a következő pompás előadást nyújtó műsort állította össze: 1. Dalibus: Siva című balettjéből a legszebb részletek. 2. Balett Pouchelli Gioconda című operájából. 3. Dalibus: Cypolla című balettjéből 2 részt. 4. Gounod: Faust című operájából a balett. 5. Részletek a Hírom a kislány című operájából.

A Stefánia-műkiállítás állandó találkozóhelye az egész város előkelő társadalmának. A kiállított műtárgyak iránt oly nagy az érdeklődés, hogy előreláthatólag a képek javarésze gazdát talál Nagyváradon. Biharmegye, Nagyvárad város, a katonai parancsnokság és a róm. kath. klérus bejelentette vásárló szándékát. Stefánia főhercegszenny képeiből már többet lefoglaltak.

A műkiállítás sorajátékának nyereségszerűségi egyre gazdagodnak. A rendezőség a sorajáték előléra ismét négy új képet vásárolt, köztük Zádor Istvánok egy pompás képét. A két koronás jegyek a kiállításra, a Hegedűs-irlepirodában az összes kávéházak főpincérségénél kaphatók.

A kiállítás sajnálatos a Stenbag cigaretták közt. A buffet Novomessiky cukrássza látja el.

A Stefánia-felkenyha javára újabb a következő felülfizetések törtételek: Ujvárosi Tatarékpénztár 20, dr. Vucskics Gyula 40, dr. Karácsonyi János 40, Horváth Árpád 20, dr. Csepregi Miklós 15, Obrincsák István 10, Malatinszky Lajos 10, Pástor Ferenc 10, Munk Mór 10, N. N. 10, Bogár Sándor 6, dr. Des-Echerolles Kruspár Sándor 6 és Fehér Dávid 5 koronát.

HIREK

* Baiz tábornok Nagyváradon.

Baiz gyalogsági tábornok Bertalan ezredes kíséretében tegnap meglátogatta a nagyváradon honvédhadaprédikációt, hogy a névrendek tanulmányi előhaladásról információt szerezzen. A tábornok meglátogatóját fejezte ki a honvédhadaprédikáció tanári karának a tapasztaltak felől. Baiz tábornok tegnap délután tovább utazott.

* I. Ferencz József halálának

évfordulója Tegnap reggel 9 órakor meghalt I. Ferencz József király halálának évfordulója alkalmával a székesgyűlésben gyászistentület volt amelyen a gyászművészt Széchényi Miklós gróf megyéspüspök mondotta. A gyászistentületen jelen voltak a katonai és polgári hatóságok képviselői s a csapatmentek küldöttségel.

* A város két millió hadikölcsönre.

Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésén megállapodott, hogy javaslatot terjessz a törvényhatóság elé az irágyban, hogy Nagyvárad városa a VII. hadikölcsönből 2 milliót jegyezzen. Ezzel felül a különböző alapokból 232.000 koronát jegyezzen. As előzetesen jegyzet hadikölcsönökkel tehát Nagyvárad városának 5.200.000 koronás hadikölcsön kötvénye lesz, az alapok 232000 koronás jegyzése kívül.

* Az Urinők Mária Kongregációja

ma délután fél 6 kor tartja összejövetelét a saokott helyen.

* Katonai kitüntetések.

A hivatalos lap közli, hogy a király Szulimán Ato 101. gyalogszerebellei tiszti katonák hadnagyot, Sipicz Ozkár 70. gyalogszerebellei népfelkelő hadasgyot a katonai érdemkereszt hadiköltőnényes 3. osztályával tüntette ki.

*** Novemberi előléptések a honvédségnél.** A király november 1-én a következő előléptéseket eszközölte. A honvédségtől gyalogosság, ezredessé lépett elő Potocznik Jenő ezredes, ezredessé létek Szokolyi Aladár és Sacmorjai Leólkés Sándor őrnagyok, a lovasságnál ezredesek lettek Viczián Elek és Olasz Odón őrnagyok. — A háború hosszú tartama folytán sor került arra is, hogy az idősebb tartalékos főhadnagysok századosokká lépjenek elő. Ezzel a tartalékos tisztaknak régi jogok kivánása nyert kielégítést. Az első előléptéseket a honvédség vezérleti közlönye a következőkben közli: A nagyváradi 4. honvéd gyalogezredben századosokká léptek elő: Alligander Lajos, dr Halász Sándor, Rákos Béla, dr Holänder Lipót, Glazary János, Schiller Sándor, dr Láskey Béla, Gábor Pál, dr Szokoly Tamás és Sebő Mihály. Főhadnagysok lettek: dr Pogáry Gyula, dr Beregi Sándor, Sterkeréyi Gyula és Kosma István. A 2. huszárezredben százados lett: dr Orley György és dr Wertheimstein Henrik, főhadnagyságra lépett elő dr Gács László.

*** Református teológiai doktorkok.** A hivatalos lap több királyi kinevezést közöl, amelyek között engedélyezi a debreceni tudományegyetem teológiai doktori fokozatának kiállítását gróf Tassa István dunántúli ref. egyházközségi főgondnok és báró Pécsey Dező evangélikus egyházi egyetemes felügyelő részére, ami abból a szempontból érdekes, hogy mind a kettő református, illetve evangélikus egyház világi méltóságai köré tartoznak; a többi kinevezettek a lelkesül kar tagjai, köztük van Baltazar Dező dunántúli ref. szuperintendens is.

*** A Növendő Egyesület Stefánia-estéje.** Vasárnap délután a Kath. Növendő Egyesület rendezte a vármegyeháza levő kiállításán. Arra a különösen fényes sikerének ígérkező művészdelutánra a Kath. Népszövetség és a Kath. Kör tagjai kedvezményes jegyeket vehettek a Népszövetségi Otthon gondnokságánál.

*** Gálbory József aradi törvényeségi elnök.** Mint jó forrásból értesülünk, az igazságügyi kormány Gálbory Józsefet, a nagyváradi bír. illetékes hivatalbíráját szándékozik aradi törvényeségi elnöké kinevezni. Gálbory József azelőtt a gyulai bír. törvényeségi elnöke volt a mint negyvenkétévi jogügyi adminisztrátorként ismerik.

*** Katonai kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Ambrós József 70. gyalogezredbeli ezredeset ezredessé, Radovics Elek 70. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyságra pedig a tartalékban századosi címet és jellegű adományozta.

*** Cipőjavító műhely a városi tisztviselők részére.** A városi tisztviselők és tisztok foglalatjai szövetkező az élelmiszerekkel való ellátás mellett tisztviselők ruházatáról is kíván gondoskodni. Juricskay Ernő a városi tanács tegnap délután bejelentette, hogy a városi tisztviselők foglalatjai szövetkező cipőjavító műhely felállítását határozta el. A műhelyben természetesen csak a tisztviselők és azok családtagjai részére dolgoznak igen jutányos díjazásért, kiűző másoktól kizárva.

*** A Bihar megyei és Nagyváradi Közelkalmazottak Beszerzési Csoportja** értesíti Nagyváradon lakó tagjait, hogy a tagsági igazolványok elkészültek és jövőben csak ezen új tagsági igazolványok felmutatása mellett lesz az évi díszdíj elvételre. Az igazolványok a főpostapostó földrajzi 10 számú szobájában d. s. 9—2-ig és d. u. 4—6-ig az előírt díj közzétek kifizetése mellett átvethetők. Terjedés elkerülése végett az A—K betűvel kezdődő nevek a kétszer pórtéka, a többiek csak egyszer jelentenek igazolványként. A tag személyes adatok igazolása és a hatáskörében élelki arányok megállapítása végett mindenki hozza magával a városi közelmunka hivatal által kiadott listát, kinyer vagy más eljárási utasítványt.

*** Női halált halt honvédfőhadnagy.** Csip Ede honvédfőhadnagy — mint értesítjük — az orosz hadseregben a legutóbbi hetekben egy ellenséges alaklósított tüzérségi létesítmény fölöttbontásakor lövés halált halt az alig husz éves, többszörösen kitüntetett, szobizós katonatiszt, mint egy oroszai zászló parancsnoka megkötött, midőn ellenségesek általmával az ellenségtől alaklósított létesítményre bevonult, amely rövid idővel aztán fellobbant. Csip főhadnaggyal együtt egy házban volt egy másik tiszt is, aki szintén áldozata lett a robbanásnak. A többi csak a főhadnagy tisztviselője menekült meg, aki meghozta a leányt a katonai orvosiórák. Orvgyógyásza, nyújtalmított pénzügyi főbíró, Ede fiaiban merőlk női halált halt katonatiszt fiait gyászolja.

*** A Bihar megyei Gazdasági Egyesület** pénteken délután 11 órakor igazgató választmányi ülést tart. A tárgyszó a közeli kiállítás a VII. hadikölcsonjgyűlésre, a gazdasági kérdésekre, a dohányparaszti és szőlőművelésre, a 10 márc és 3 védőgá darabj szőlőművelésre, a termelés értékesítésére, a tej árának felemelésére vonatkozó javaslatokat, valamint a társ egyesületek átiratát.

*** Az Általános Takarékpénztár RT** Bemer tér 2. hadikölcsonjgyűlést tart pénteken és katonai ügyelőkkel közreműködéssel el fogadják Betéteket a célra kiadott. Közönséget a hadikölcsonjgyűlésekre 80 százalékos erejű.

*** Azédményi Füzlet** Kosuth-utca, főlk Rákóczi ut Caokol de Király, megérkeztek a Mikuláskor, azelőtt a szőlők és olcsóbbak. Cukorka eszkaládé, tortonok, kenyerek, Karsosyra és névvel megérkeztek az őszes események, főlk ha kenyerek — Ajánlom ismét a szőlők ügyelők. Nagyban és kicsinyben kapható Telefon 635.

*** Amerikában,** New-Yorkban végezte tanulmányait. Budapest n és Temesváron jóhírvé komolyan intézte volt, most Nagyvárad n újból elegánsan berendezett lakóháza intenzív és hőlyfod ársat t terjeszt, főlk a jó hírvé Póloskey bölgy fődrást szerződtette. Hölgykő önégy figyelmébe.

*** Harmóniumot** keresek jéherben megvételre. Címlet a kiadóba kérek.

Legujabb fűzőket legolcsóbban Besztenbaum Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) **Leibchenek felárban.** Telefonszám 827.

*** Jótékony célú hadikölcsonjgyűlés.** A hadikölcsonjgyűléssel egybekötött elnöklósítások nyilvánlósít az egyik legtekintélyesebb elnöklósít intenzív, a 216 millióval rendelkező Adriel Blazsókó Területi honvédok felkötések mellett véte be. Az intenzív helyi főgyűlése az Ujvárad Takarékpénztár r. t. eszkiáll még a hadikölcsonjgyűlést is előmozdítandó átiratban arról értesítette a katonai és polgári hadkötőket, hogy az intenzív honvédok hadikölcsonjgyűlést intenzív után a főlk a szőlők, vagyis minden márc 100 000 korona jegyessé után 1000 K-át az nagyváradi és bihar megyei hadikölcsonjgyűlést, hogy eszkiáll az intenzív hadikölcsonjgyűlést és ársat a legújához megfelelően hozzájárulasson. Az intenzív honvédok megjelent idevonatkozó márc hirdetésére egybekötött is felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

*** A Vilik meyer hadikölcsonjgyűlés** a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Korona Szövetkezőete beti befizetések mellett elfogad jegyzőket, melyek az ár az intenzív honvédokban (Rákóczi-ut és Ujvárad sarok) a kár szövetek beti ügyelőkönél Gáthy Sándor úrnál eszközölhetők.

*** A Leszármazott és Jótékonybank Részvényársaság** (Bemer tér 1) közli, hogy a hatodik hadikölcsonjgyűlést végleges közzé nyeli megérkeztek és intenzív pénztáráról a hivatalos órák alatt, a kiadott pénztárral ellátó részvények ellenében átvethetők.

SZINHÁZ

HETI MUSOR:

Csütörtök: Márvány menyasszony.
Péntek: Szabó rózsája.
Szombat délután: Heron a kislány.
Szombat este: Feltelesenység. (Származott színház.)
Vasárnap délután: Varázsteremtés.
Vasárnap este: Végre egyedül!

Szabó rózsája. A Csárdáskirálylósít óra a legutóbbi időben nem volt a színház műsorának olyan hangos sikerű slágere, mint amilyen a Szabó rózsája, amely a közzéesség állandó és mondhatni fokozott érdeklődés mellett biztos halad a huszötödik előadás jubileuma felé. A kiűző operette pénteken este kezdé színház, de már ott tartunk, hogy ennek az előadásnak a jegyei már javarészt elvételben állnak.

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy kozmetikai műtermembe bevezettem a **hőgyfodrász** toll Póloskey a jóhírvé hölgyfodrász szakszertő vesztésével. Minden hajmunkát parókát a legmodernebb kivitelben készítek. Hajfestés minden színben. Ondoláció K 2-50. Hajmosás K 4. Arcpólas, manikűr, hajszálcsésés villannyal utánművelés nélkül. Arc üdítés vizitanként 5 kor. Deák Ferenc-ut. 7. I. em. **HIRSCHFELD VILMA.**

NYILTTÉR.

VISSZADÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Csütörtök
Szent Péter esernyője
 színmű 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 6 órákor kezdődnek.

DRAMA MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Csütörtök
Az oroszlan
 dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 6 órákor kezdődnek.

OPOLLO MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Csütörtök
Haláltólét
 Jólal regénye.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 6 órákor kezdődnek.

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó diszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vize készlet eszszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Lámpa	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Luköröskészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály fehér	8.-
Cyá üveg készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sőtartó színes	5.-
Majolika vizeskancsó színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágyáza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Téskészlet színes aranyozással	25.-
Kávékészlet színes aranyozással	25.-
Feketés készlet színes aranyozással	25.-
Ébredőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	70.-
Hűdegfelvágottas készl. sz. aranyozással	35.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	25.-
Fali tükrök színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Tésk pohár China ezüst foglaltban	8.-
Tésk csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Köpcsőse	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberedezésai cikkek, Képköretek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

IZSAK LIDIA

Elsőrendű művész

NAGYVÁRAD,
 Nagy Sándor-u. 1.
 Park-szálloda épületében.
 Interurbán telefon :
 11-53 szám.

A Szegedi színház művésznőjének egyedi művészeti előadása. Tiszteletdíjak és átalánydíjakat elvállalunk. Párizs művészi útján a legrövidebb idő alatt alkalmatlannak.

Jegyezzünk hadikölcsönt a PHÖNIX életbiztosító társaságnál!

A jegyzések életbiztosítással kombinálva eszközölhetők. Jegyezhet minden 15 és 60 év között levő egyén, nemre való tekintet nélkül.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bir.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül.

Minden 1000 korona jegyzés után 20 éves tartamra évi 36 korona díj fizetendő. A biztosítás lejártával a jegyző fél a jegyzett összeggel egyenlő címletű hadikölcsönkötvényt kap kezhez. Ha a jegyző fél a biztosítás lejárt előtt, bármilyen körülmények között — a harctéren is — elhalálozik, a díjfizetés megszűnik és a jegyzett összeg, illetve hadikölcsönkötvény a hátramaradottaknak azonnal kiadatik.

10000 koronán felüli jegyzés orvosi vizsgálat mellett mérsékelt tarifális alapon. Jegyezni készpénzzel is lehet. Minden 1000 koronáért 560 korona a készpénzben lefizetendő összeg.

A hadikölcsönre szabadságolt katonák legelőnyösebben a Phönixnél jegyezhetnek. Az intézet a jegyzések arányában hozzájárul a hadiárva és özvegyek alapjához.

Főképviselet: Szent László-tér 1. sz.
 TELEFONSZÁM 11-50.

Mindenkinek kötelessége hadikölcsönt jegyezni!

A

„HÓFEHÉRKE“

Harisnya Áruház.

Tisztelettel értesíti Nagyvárad és vidéke n. é. közönségét, hogy a kötött és szövöttáru szakmában beállott súlyos beszerzési nehézségek következtében, a terhes üzleti kiadások fedezése szempontjából kénytelenek voltunk raktárunkat egyéb cikkekkel kibővíteni. Ajánljuk a n. é. közönség saját érdekében, hogy tekintse meg minden vétel kötelezettség nélkül óriási választékban érkezett **diszmi, játék, porcellán, toilet, bőráru** és még számtalan más új árucikkeinket.

A legmesszebbmenő előnyöket kívánjuk t. vevőinknek nyújtani, úgy kötött-szövött, mint a felsorolt új cikkekben.

Tisztelettel

„Hófehérke“ Harisnyáruház
 Szent László-tér. Sas palota.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Szálltól, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségére és hatásaira nézve felülmúlja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esti használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szer a bőrhámlás és sörny, továbbá izzadó, fényes, zsíros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gypotra öntött folyadékkal megöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Megérkeztek

a „Park” Nagyaruház

Rákóczi-ut

ujonságai óriási választékban következő cikkekben:

Bőr diszmű árukban: erszények, zseb és szivartárcák.

Acél árukban: zsebkések, ollók és manicür cikkek.

Fésű árukban: bontó, kontyfésűk, hajcsattok, hajtűk.

Ajándék disztárgyakban chinaezüst, porcelán és bőr-árak. Utazó készletek, gyermek játékok, piaci bevásárló táskák, sport cikkek kötött és szövöttárak.

Ajánlom a n. é. közönségnek, hogy tekintse meg ujdonságaimat minden vételkötelezettség nélkül, mert módomban áll a legmesszebbmenő előnyöket t. ve-
vőimnek nyújtani.

„Park” Nagyaruház

Rákóczi-ut.

Irodaszolgálat

vagy szolganót
keres pénzintézet

Cim' Hegedűs Hírelpíródtában.

Adriai Biztosító Társulat

alapított 1838-ban.

Részvénytőke és tartalékok

19.6. év végén

216 millió korona.

A VII. magyar hadikölcsön jegyzésével kapcsolatban —

korlátlan összegű

életbiztosításokat nyújt

a társaság által szerződés-szerűen szavatolt tőkegyűjtés és biztosítási díjaknak felette előnyös olcsóbbítása mellett.

A jegyzés már egy évi díj lefizetése ellenében a teljes biztosított hadikölcsön összege erejéig történik.

Tájékozást az „Adriai Biztosító Társulat” magyarországi igazgatósága Budapest, IV. Váci u. 20, illetőleg helyben annak főügynöksége az

Ujvárosi Takarékpénztár r.-t.

Szent László-tér 5. nyujt.

Telefon 1404. Utcái helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.

Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtainak.